

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЕФЕКТИВНІСТЬ»

О.С. БІЛОНОЖКО^{1*}, І.В. УГРІМОВА²

¹магістрант кафедри менеджменту та оподаткування, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА

²доцент кафедри менеджменту та оподаткування, к.е.н., НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА

*email: shurikanec@gmail.com

Велике різноманіття підходів до сутності поняття «ефективність» зумовлює необхідність здійснити більш глибоке дослідження даного поняття і сформулювати комплексне визначення. Визначення поняття «ефективність» різними авторами наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Визначення поняття «ефективність»

Автори	Характеристика
1 Ковальов В.В., Волкова О.М. [1]	Економічна ефективність – відносний показник, що порівнює отриманий ефект з витратами чи ресурсами, використаними для досягнення цього ефекту
2 Іващенко Н.П. [2]	Економічна ефективність – віддача у формі доходів різних ресурсів фірми, що знаходяться в її розпорядженні
3 Нусінов В.Я., Турило А.М., Темченко А.Г. [3]	Ефективність є результативність, тобто результат діяльності (ефект), який одержує суспільство, підприємство або окрема людина на одиницю використаних (чи застосованих) ресурсів
4 Лямець В.І., Тевяшев А.Д. [4]	Ефективність – це не просто властивість операції (процесу функціонування системи), що відбивається в її здатності давати певний ефект, а дієвість такої здатності, тобто результативність, співвіднесена з ресурсними витратами
5 Орлов П.А. [5]	Ефективність – співвідношення результату або ефекту будь-якої діяльності і витрат, пов'язаних з її виконанням. Причому це може бути як співвідношення результату і витрат, так і співвідношення витрат і результатів діяльності
6 Падерін І.Д. [6]	Сутність економічної ефективності підприємства полягає в економії всіх питомих витрат на виробництво продукції, що визначає його дохідність
7 Сурмін Ю.П. [7]	Ефективність – показник успішності функціонування системи для досягнення встановлених цілей
8 Федулова Л.І. [8]	Економічна ефективність – такий стан справ, за якого неможливо здійснити жодної зміни, яка більш повно задовольняє бажання однієї людини, не перешкоджаючи задоволенню бажань іншої людини
9 Макконнелл К.Р. [9]	Економічна ефективність є співвідношенням між витратами ресурсів і виробленими в результаті їх використання обсягів товарів чи послуг
10 Михайлов С.І. [10]	Економічна ефективність показує кінцевий корисний ефект від застосування засобів виробництва і живої праці, а також сукупних їх вкладень

Більшість авторів, які формулюють поняття ефективності, розуміють цю категорію як відношення ефекту до витрат або ресурсів, що були витрачені на

його отримання; це означає, що критерії ефективності формуються на основі витратного і ресурсного підходів. Треба розуміти: витратний підхід відображає ефект, одержаний з кожної одиниці сукупних витрат або окремо витрат живої або предметної праці; ресурсний підхід покликаний характеризувати ефективність використання різних видів ресурсів: трудових, матеріальних, фінансових. Однак, як відзначають [1], незважаючи на те, що розходження між категоріями «ресурси» та «витрати» очевидне, очевидність має лише приблизний характер. Аналіз поняття «ефективність» показав, що існують різні підходи до її визначення. Переважає точка зору, згідно з якою ефективність – це відношення результатів до витрат (ресурсів), тобто так зване «традиційне» визначення. Але слід звернути увагу на те, що поняття «витрати» та «ресурси» не тотожні, хоча багато економістів їх використовуює в однаковому значенні. Існують різні підходи до визначення поняття «витрати», вони зумовлені тим, що витрати розглядаються з позицій придбання засобів виробництва та використання у процесі виробництва.

Проведені дослідження визначень ефективності мають теоретичну значущість щодо удосконалення визначення «економічна ефективність».

Вважаємо за доцільно, використовувати наступне визначення поняття «Економічна ефективність»: «Ефективність – показник, який демонструє результат співвідношення між витратами ресурсів підприємства і отриманим ефектом в результаті їх використання». Запропоноване визначення поняття «ефективність» дозволяє одержати загальне уявлення про економічну ефективність функціонування підприємства й створити підґрунтя для його об'єктивної оцінки.

Список літератури:

1. Ковалев В. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / В. В. Ковалев, О. Н. Волкова. – М.: ПБОЮЛ, 2000. – 424 с.
2. Иващенко Н. П. Экономика фирмы: Учебник / Н. П. Иващенко. – М.: ИНФРА, 2006. – 528 с.
3. Нусинов В. Я. Экономический анализ деятельности предприятий и объединений в промышленности: Учеб. Пособие / В. Я. Нусинов, А. М. Турило, А. Г. Темченко. – Кривой Рог: Минерал, 1999. – 172 с.
4. Лямець В. І. Системний аналіз. Вступний курс / В. І. Лямець, А. Д. Тевяшев. – 2 - е вид., перероб. та допов. – Х.: ХНУРЕ, 2004. – 448 с.
5. Орлов П. А. Экономика предприятия: Учеб. Пособие / П. А. Орлов. - Х.: РИО ХГЭУ, 2000. – 401 с.
6. Падерин И. Д. Научные и практические аспекты повышения экономической эффективности современного предприятия / И. Д. Падерин // Вісник Академії економічних наук України. – 2003. – №1. – С. 89 – 95 с.
7. Сурмин Ю. П. Теория систем и системный анализ: Учеб. Пособие / Ю. П. Сурмин. – К.: МАУП, 2003. – 368 с.
8. Федюлова Л. І. Менеджмент організацій: Підручник / Л. І. Федюлова. – К.: Либідь, 2003. – 448 с.
9. Макконнелл К. Р. Экономикс. Принципы, проблемы и политика: В 2-х т. / К. Р. Макконнелл, С. Л. Брю / Пер. с англ. – М.: Республика, 1992. – 399 с.
10. Пітик О. В. Маркетингова стратегія в управлінні виробництвом насіння соняшнику: монографія / О. В. Пітик, Б. Є. Грабовецький. – Вінниця: ВНТУ, 2012.–156 с.